

Complexnummer: 520409

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Oldruitenborg

Aantal complexonderdelen

10

Monumentnummers van complexonderdelen

520410, 520438, 520439, 520758, 520759, 520760, 520761, 520762, 520763, 520764

Woonplaats

Vollenhove

Gemeente

Steenwijkerland

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Groenestraat 24, 8325 AZ te Vollenhove

Complexomschrijving

Omschrijving complex:

De historische buitenplaats Oldruitenborg met een middeleeuwse oorsprong ligt aan de zuidrand van Vollenhove en is inmiddels aan drie zijden door het stadje omgeven; tot in het begin van de 20e eeuw lag het complex aan west-, oost- en zuidkant vrij; de vierde zijde (zuid) slijbt inmiddels ook dicht met nieuwbouw; de buitenplaats is relatief klein en heeft een rechthoekige plattegrond; het oostelijke en zuidelijke parkdeel bestaat uit oud opgaand loofbos met enkele slingerpaden, XIX; voor een deel ligt het op de oude stadswallen; nabij het hoofdgebouw, is meer open terrein met grasvelden, een hertenkamp en parkeerplaatsen; het terrein is aan de noord- en westzijde grotendeels ommuurd; hierin zijn twee poorten, die toegang tot het stadje geven; het langgerekte, in oorsprong middeleeuwse hoofdgebouw ligt aan de westkant op het terrein met direct ernaast een klein koetshuis; tegen de muur een drietal dienstgebouwen; in de zuidoosthoek ligt de omgrachte ruïne Toutenburg, XIV; de noordarm van de gracht zet zich in westelijke richting voort tot bijna aan het huis; hierlangs een oude lindelaan met twee beelden; verder is er langs de zuidgrens nog een tuinmanshuis; in het grasveld ten noorden van het huis een zonnwijzer. Het complex wordt aan de noordzijde begrensd door de Groenestraat, aan de oostzijde door nieuwbouw, aan de zuidzijde door de Laan van Toutenburg en aan de westkant door de Bentstraat; NB.: de Laan van Toutenburg valt binnen het beschermde complex vanwege de oude beplanting met lindes! Het complex bestaat uit: HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), KOETSHUIS (3), ORANJERIE (4), BOUWHUIS (5), DIENSTWONING (6), TUINMANSWONING (7), RUINE (8), MUUR met POORTEN (9) en TUINSIERADEN (10).

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De buitenplaats Oldruitenborg is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de nog intacte hoofdstructuur en vanwege de bijzondere ligging nabij het oude stadscentrum; helaas zijn de uitzichten naar het vrije veld verdwenen.

Monumentnummer*: 520410

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82848/159

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2549

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: HOOFDGEBOUW (Oldruitentorg)

In wezen laatmiddeleeuws met latere veranderingen en toevoegingen; thans met een 19e eeuwse uiterlijk; in de jaren 60 van de 20e eeuw ingrijpend gerestaureerd; bakstenen gebouw van twee verdiepingen op langgerekte plattegrond onder twee evenwijdige schilddaken, aan de westkant gesloten; twee schoorstenen en gedekt met geglasde pannen; voorgevel met een risalerend geveldeel van drie traveeën met kroonlijst, iets hoger dan de gevels rechts (8 traveeën) en links (4 traveeën) ervan; parterreramen 8-lichts, op de verdieping 4-lichts-vensters (in het risalerende deel 6-lichts); ingangspartij in het vooruitspringende deel, bestaande uit 3 identieke tuindeuren met halfronde empirebovenlichten; achtergevel met onregelmatige vensterindeling, oostgevel met één 8-lichts empirevenster; westgevel geheel nieuw - tot in de jaren 60 van de 20e eeuw was er hier een aangebouwde schuur.

Waardering

HOOFDGEBOUW (Oldruitentorg) is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving met name de uitermate langgerekte hoofdvorm;
- als centrum van het complex;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520438

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82849/159

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2548
Vollenhove	A			2549
Vollenhove	A			2487
Vollenhove	A			2488
Vollenhove	A			2556
Vollenhove	K			2723
Vollenhove	A			2557
Vollenhove	K			2724
Vollenhove	A			1803
Vollenhove	A			2298
Vollenhove	K			911
Vollenhove	A			2301
Vollenhove	A			2299
Vollenhove	A			2302
Vollenhove	A			2193

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg.

Negentiende-eeuwse aanleg op oudere basis, bestaande uit: a. lanen; b. wandelbos met grachten en heuveltjes; c. overig terrein. Ad a.: er zijn twee rechte oost-west lopende lanen, qua tracé XVIII, beplant met enkele rijen oude geknotte linden; de meest noordelijke loopt vanaf de zuidoosthoek van het huis naar de gracht rond de ruïne (zie onder 4); de andere, net buiten het eigenlijke park gelegen laan is de Laan van Toutenburg, die in de bescherming opgenomen is vanwege de oude lindebepanting; de laan is nu een fietspad en vormt de zuidgrens van het complex. Ad b.: het door slingerpaden doorsneden wandelbos (openbaar park), voornamelijk bestaande uit oud opgaand loofhout, bedekt ongeveer de helft van het complexoppervlak, te weten het zuidelijk en oostelijk deel ervan; het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoofdmoment van de aanleg is de vierkante gracht rond het ruïne-eiland; de 14de-eeuwse ruïne van het kasteel Toutenburg is als folly in de aanleg opgenomen; de noordelijke grachtarm is naar het westen verlengd tot bijna aan het huis; hij loopt naast en evenwijdig aan de lindelaan en is ongeveer even lang; evenwijdig aan deze grachtarm, aan de noordkant, ligt een lage wal met bos begroeid: een restant van de middeleeuwse stadswal; ook de zuidarm heeft een westwaartse uitloper, die smaller en korter is, en eindigt bij de tuinmanswoning (zie onder 7); in de oever van de zuidoost punt van de gracht ligt een waterval van grote basaltblokken XIX (?); het water komt van buiten het complex en wordt via een duiker onder de Laan van Toutenburg naar de gracht gevoerd; in het park zijn twee kleine heuveltjes: één in de uiterste zuidwesthoek van het complex; hierop stond ooit een koepel; op het andere, nabij de noordoosthoek van de ruïnegracht, stond vroeger de zgn. stadsbinnenmolen. Ad c.: de overige terreindelen liggen rond het huis en langs de muur; ze hebben een hedendaagse inrichting met grasvelden, parkeerplaatsen en een hertenwei, en omvatten waarschijnlijk de plaatsen waar vroeger moestuinen en boomgaarden waren.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de cultuurhistorische waarden;
- vanwege de bijzonderheid van de (gedeeltelijke) situering op de voormalige stadswallen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520439

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82849/161

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2549

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: KOETSHUIS behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg

Nabij de noordwesthoek van het huis een koetshuis XVIII-XIX; ingrijpend gerestaureerd; klein eenvoudig gebouwtje van baksteen op rechthoekige plattegrond onder schilddak met rode pannen; koetsdeuren in de korte oostgevel; erboven een bakstenen dakkapel onder zadeldakje met rode pannen en hooiluik; ramen nieuw; in zuidgevel een wapenstein Sloet.

Waardering

Het KOETSHUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de eenvoudige doch harmonische vormgeving;
- als cultuurhistorische, functionele en visueel-architectonische onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520758

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82820/135

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2488

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4: ORANJERIE behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg

In de muur aan de Groenestraat een oranjerie XVIII; ingrijpend gerestaureerd; eenvoudig bakstenen gebouw op L-plattegrond onder schilddak met rode pannen; zuidschild (tuinzijde) met grijze pannen loopt naar beneden door over de uitbouw op de zuidoosthoek van het gebouwtje; straatgevel (noord) met een deur en twee 6-lichtsvensters en een dichtgezette koetsingang; tuingevel met vier glasdeuren (10-lichts).

Waardering

De ORANJERIE is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de eenvoudige doch harmonische vormgeving;
- als cultuurhistorische, functionele en visueel-architectonische onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520759

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82820/64

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Groenestraat	30			8325 AZ	Vollenhove		
Groenestraat	32			8325 AZ	Vollenhove		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2302
Vollenhove	A			2301

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5: BOUWHUIS behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg

Gesitueerd aan het oosteinde van de muur langs de Groenestraat een bouwhuis, volgens ingemetselde gevelsteen daterend uit 1739. Eenvoudig vormgegeven bakstenen gebouw op rechthoekige plattegrond onder schilddak met grijze pannen, thans als woonhuis in gebruik; straatgevel (noord) met twee verschillende deuren, een 6-lichtsvenster, een 4-lichts- en twee 8-lichtsvensters; zuidgevel met meerruits- en 6-lichtsvensters.

Waardering

Het BOUWHUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de eenvoudige doch harmonische vormgeving;
- als cultuurhistorische, functionele en visueel-architectonische onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bouwhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520760

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82820/164

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2487

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: DIENSTWONING behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg

In de muur op de hoek van de Groenestraat en de Bentstraat, het zgn. Benthuis, volgens ingemetselde steen daterend uit 1857; ingrijpend gerestaureerd; eenvoudig bakstenen gebouw op L-plattegrond onder wolfsdak met rode pannen (aan straatzijde deels met grijze); gevel aan Groenestraat met drie kleine vierruitsvensters, aan de Bentstraat met eenvoudige deur en vier 6-ruits venters; gevels aan tuinzijde grotendeels met nieuwe indeling.

Waardering

De DIENSTWONING is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de eenvoudige doch harmonische vormgeving;
- als cultuurhistorische, functionele en visueel-architectonische onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520761

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 december 2004
Kadaster deel/nr 82820/182

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vollenhove Steenwijkerland Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vollenhove

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vollenhove A 2299

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: TUINMANSWONING behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg.

Langs de zuidrand van het wandelbos aan de Laan van Toutenburg, een tuinmanswoning uit 1703; eenvoudig witgeschilderd bakstenen gebouw onder tentdak met rode pannen en koningsstijl; 6- en 8-lichts vensters; zuidelijk dakschild loopt iets lager door.

Waardering

De TUINMANSWONING is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de eenvoudige doch harmonische vormgeving;
- als cultuurhistorische, functionele en visueel-architectonische onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Tuinmanswoning(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520762

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 december 2004
Kadaster deel/nr 82821/33

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vollenhove Steenwijkerland Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vollenhove

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vollenhove A 1803

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 8: 24 RUÏNE behorende bij de buitenplaats Oldruitenburg.

"De Toutenburg", ruïne van het vroegere slot Toutenburg met slotgracht. Het slot werd gebouwd tussen 1524 en 1552 op instigatie van de in 1540 overleden legeraanvoerder van Karel V, Georg Schenk. Van dit slot, dat omstreeks 1700 in bezit raakte van de familie Sloet en omstreeks het einde van de 18de eeuw werd afgebroken, bij welke gelegenheid bouw materiaal werd hergebruikt voor vergroting van het slot Old Rutenborg, zijn de volgende restanten bewaard: Twee gedeelten van ronde bakstenen poorttorens, waaronder kleine gewelven van (kanon?)kelders en een put (?) met restanten van een weergang; dit alles met restanten van detaillering en pleisterwerk en gelegen op een rechthoekig omgracht terrein dat nog verdere restanten van het slot in zich bergt. De ruïne is als folly op een eiland in het wandelbos geïntegreerd.

Waardering

De RUÏNE is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de cultuurhistorische en architectonisch-archeologische waarden;
- als folly/gezicht in de parkaanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Monumentnummer*: 520763

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82821/48

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2301
Vollenhove	A			2302
Vollenhove	A			2487
Vollenhove	A			2488
Vollenhove	A			2549
Vollenhove	A			2556

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 9: MUUR met POORTEN behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg.

Tussen het Benthuis en het bouwhuis langs de Groenestraat als afscheiding van de stad staat een muur XVIII; bakstenen muur met rollaag (gedeelte tussen oranjerie en bouwhuis) en ezelsrug (deel tussen oranjerie en Benthuis); oostelijk naast de oranjerie de officiële inrijpoort, XVIII: twee geblokte kruispijlers met iets uitkragende zandsteenblokken, die alterneren met metselwerk; geprofileerde zandstenen dekplaten; smeedijzeren hekvleugels met spijlen en eenvoudige florale en geometrische motieven, ook XVIII. Een tweede poort halverwege de oranjerie en het Benthuis, min of meer gecentreerd op de oude hoofdingang van het huis: brede, eveneens geblokte pijlers met uitspringende pilasters aan straatzijde; eenvoudig smeedijzeren traliehek; het muurdeel tussen deze poort en het Benthuis heeft aan de straatzijde steunberen; in het muurdeel tussen de oranjerie en het bouwhuis aan de straatzijde een wapenstein Sloet met bijbeltekst, XVI, zandsteen. Naast oranjerie, bouwhuis en Benthuis een rond manspoortje met houten deur.

Waardering

De MUUR met POORTEN is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als cultuurhistorische en bouwkundige onderdeel van het complex;
- vanwege de functionele en ornamentale waarden;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuinmuur

Monumentnummer*: 520764

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 december 2004
Kadaster deel/nr	82821/70

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vollenhove	Steenwijkerland	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vollenhove	A			2549

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 10: TUINSIERADEN behorende bij de historische buitenplaats Oldruitenborg.

In de aanleg staan een stel sokkels met bustes (a) en een sokkel met zonnewijzer (b). Ad a. nabij het huis aan het begin van de lindelaan stel witmarmeren BUSTES op hoge hardstenen naar beneden versmallende balustervormige SOKKELS in L.XIV-stijl; voorstellende Adam en Eva; zowel bustes als sokkels XVIII. Ad b. op het grasveld voor het huis: hardstenen ZONNEWIJZER op dito vierkante SOKKEL, XVIII; zonnewijzer van een a-symmetrische geometrische vorm met meerdere gegraveerde afleesvlakken en hoeken, hoofdvlak in de vorm van een schuin geplaatste 12-puntige ster.

Waardering De TUINSIERADEN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de vormgeving;
- vanwege de cultuur- en kunsthistorische en ornamentale waarden;
- als karakteristiek en decoratief onderdeel van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument